

На основу чл. 15. став 2. и 18. став 9. Закона о метрологији (Службени гласник РС, број 30/10), министар економије и регионалног развоја доноси

ПРАВИЛНИК О МЕТРОЛОШКИМ УСЛОВИМА ЗА НЕАУТОМАТСКЕ ВАГЕ

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се метролошки и технички захтеви (у даљем тексту: битни захтеви) које морају испуњавати неаутоматске ваге, подручје њихове примене, начини оцено усаглашености и услови које морају испуњавати правна лица за вршење оцено усаглашености са битним захтевима.

Члан 2. (2)

Под вагом у смислу овог правилника подразумева се мерило које служи за одређивање масе тела под утицајем силе гравитације на то тело.

Вага се може користити и за одређивање других физичких величина, количина, параметара или карактеристика које су повезане са масом.

Неаутоматска вага (у даљем тексту: вага) је мерило масе које захтева учешће руковаоца у току мерења.

Члан 3. (1)

Ваге се могу користити у категоријама употребе вага а) и б).

У категорији употребе вага а), ваге се користе за одређивање:

- 1) масе за потребе комерцијалног пословања;
- 2) масе ради израчунавања путарине, царине, пореза, премије, казне, накнаде, одштете или сличних врста плаћања;
- 3) масе ради примене закона и прописа или давања стручног мишљења у судском поступку;
- 4) масе у медицинској пракси код мерења пацијената за сврхе праћења, дијагностификовања и лечења;
- 5) масе ради справљања лекова по рецепту у апотекама и одређивање масе у анализама које врше медицинске и фармацеутске лабораторије;
- 6) цене на основу масе за сврху директног обрачуна и припреме претходно упакованих производа;

У категорији употребе вага б), ваге се користе за све друге примене осим оних наведених у ставу 2. овог члана.

Члан 4. (3)

Ваге се могу ставити на тржиште ако испуњавају захтеве овог правилника.

Ваге се могу ставити у употребу за намене из члана 3. став 2. ако испуњавају захтеве овог правилника и ако имају знак оцено усаглашености утврђен чланом 12. овог правилника. Члан 5. (4)

Ваге које се употребљавају у складу са чланом 3. став 2 морају испуњавати битне захтеве из Прилога 1 овог правилника.

Ако вага садржи или је прикључена на уређаје који се не користе за намене из члана 3. став 2 ти уређаји не подлежу битним захтевима из Прилога 1 овог правилника .

Члан 6.

Ваге које се користе за намене наведене у члану 3. став 3 нису предмет битних захтева Прилога 1 и не пролазе оцену усаглашености, али морају бити означене у складу са тачком 2. Прилога 4.

На вагу се не смеју стављати знакови за која трећа лица могу помислити да имају значење и облик знака усаглашености.

Члан 7. (6)

Ако су ваге израђене у складу са српским стандардима којим су преузети одговарајући хармонизовани стандарди, оне испуњавају битне захтеве из Прилога 1.

Попис стандарда из става 1. овог члана објављује се у складу са одредбама Закона о техничким захтевима за производе и оцењивање усаглашености („Службени гласник РС” број, 36/09).

Члан 8. (5)

Ваге које задовољавају захтеве прописане овим правилником стављају се на тржиште без додатних испитивања и ограничења.

Ваге које задовољавају захтеве прописане овим правилником, а користе се за намене наведене у члану 3. став 2. овог правилника, стављају се у употребу без додатних испитивања и ограничења.

Члан 9. (8)

Ако Дирекција за мере и драгоцене метале (у даљем тексту: Дирекција) утврди да вага која поседује знак усаглашености из Прилога 2. Тач. 2, 3. и 4. не испуњава захтеве прописане овим правилником, а у случају да је правилно постављена и употребљава се за предвиђену намену, предузимају се све потребне мере за повлачење тих вага са тржишта или за забрану, односно ограничавање њиховог стављања на тржиште и/или у употребу.

Ако вага која не испуњава захтеве прописане овим правилником носи знак усаглашености, Дирекција предузима одговарајуће мере прописане Законом о метрологији („Службени гласник РС”, број 30/10) против правног или физичког лица које је неосновано поставило знак усаглашености.

Дирекција обавештава министарство надлежно за послове метрологије (у даљем тексту: Министарство) о предузетим мерама наводећи разлоге за доношење таквих мера и посебно да ли је неусаглашеност последица: 1) неиспуњавања битних захтева из Прилога 1, када ваге не испуњавају хармонизоване стандарде из члана 7. став 1. овог правилника; 2) погрешне примене хармонизованих стандарда из члана 7. став 1. овог правилника;

3) недостатака у самим хармонизованим стандардима из члана 7. став 1. овог правилника.

Министарство обавештава државе и међународне органе са којима је Република Србија закључила билетарне или мултилателарне уговоре којима је створена обавеза обавештавања о предузетим мерама из ст. 1. и 2. овог члана.

ПОСТУПАК ОЦЕНЕ УСАГЛАШЕНОСТИ

Члан 10. (9)

Усаглашеност вага са битним захтевима из Прилога 1 може се потврдити једним од следећих поступака према избору подносиоца захтева:

1) испитивањем типа мерила из Прилога 2 тачка 1, након кога следи декларација о усаглашености типа (гаранција квалитета производње) из Прилога 2 тачка 2. или првим оверавањем из Прилога 2 тачка 3;

2) појединачном верификацијом из Прилога 2 тачка 4.

Испитивање типа није обавезно за ваге које не користе електронске уређаје и чији уређај за мерење оптерећења не користи опругу за уравнотежење оптерећења. Документи и преписка који су потребни за поступке из става 1. овог члана су на српском језику или на једном од страних језика које је прихватило тело за оцену усаглашености које је именовано у складу са чланом 11. овог правилника. Када ваге подлежу другим одговарајућим правилницима који прописују друге захтеве, као и стављање српског знака усаглашености, тај знак усаглашености означава да су ваге усаглашене и са одредбама тих других правилника.

Када се више прописа односи на ваге, произвођач може, током прелазног периода, да изабере пропис чије ће одредбе применити, у ком случају постављени знак усаглашености означава усаглашеност само са прописима које произвођач примењује.

У случају из става 5. овог члана делови примењених прописа који су објављени у „Службеном гласнику Републике Србије” морају бити наведени у документима, обавештењима или упутствима које захтевају ти прописи и који се прилажу уз вагу.

Члан 11. (10)

Министар надлежан за послове метрологије (удаљем тексту: Министар) именује и овлашћује тела за оцену усаглашености која спроводе поступке из члана 10. овог правилника у складу са чланом 16. и 9. Закона о метрологији....

Министарство води јавни регистар именованих и овлашћених тела у складу са Законом.

Код именовања или овлашћивања тела за оцену усаглашености, примењују се минимално захтеви из Прилога 5.

За именована или овлашћена тела за оцену усаглашености која задовољавају критеријуме утврђене у одговарајућим хармонизованим стандардима претпоставља се да задовољавају критеријуме из Прилога 5 .

Министар ставља ван снаге решење о именовању или овлашћењу уколико утврди да именована или овлашћена тела за оцену усаглашености више не испуњавају критеријуме из Прилога 5 овог правилника.

Обавештење о укидању решења о именовању и овлашћивању објављује Министарство у јавном регистру именованих и овлашћених тела.

Министарство обавештава државе и међународне органе са којима је Србија закључила билатералне и мултилатералне уговоре којима је створена обавеза обавештавања о предузетим мерама из ст. 1. и 6. овог члана.

ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

Члан 12. (11)

Ваге које се користе за намене из члана 3. став 1. морају имати знак усаглашености и натписе који су прописани у Прилогу 4. тачка 1.

Знак усаглашености и натписи сагласно Прилогу 4. тачка 1 постављају се у јасно видљивом, лако читљивом и неизбрисивом облику.

Облик и димензије знака усаглашености дате су у Прилогу 7 овог правилника.

Постављање на вагу знака за који трећа лица могу помислити да имају значење и облик знака усаглашености се забрањује. На ваге се може поставити било која други знак под условом да се тиме не смањује видљивост и читљивост знака усаглашености.

Члан 13. (12)

Не доводећи у питање члан 9, уколико Дирекција утврди да је знак усаглашености постављен у супротности са захтевима из члана 12, произвођач или његов овлашћени заступник у Републици Србији обавезни су да ускладе означавање са условима из члана 12. овог правилника.

Ако произвођач или овлашћени заступник не поступи према захтевима из става 1. овог члана Дирекција предузима све потребне мере за повлачење тих вага са тржишта или за забрану односно ограничавање њиховог стављања у употребу и/или на тржиште у складу са чланом 9. овог правилника.

Члан 14. (13)

Ако вага која се користи за намене наведене у члану 3. став 2 садржи, или је повезана са уређајима који нису предмет оценое усаглашености из члана 10. овог правилника сваки од тих уређаја мора имати знак која ограничава њихову употребу.

Знак којим се ограничава употреба уређаја из става 1. овог члана мора бити у складу са захтевима Прилога 4 тачка 3.

Знак се мора поставити на видљиво место на уређају и мора бити неизбрисив и неодстрањив.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 15. (14)

Ваге које поседују знак усаглашености у складу са захтевима овог правилника морају током употребе и даље испуњавати захтеве прописане овим правилником.

Члан 16. (15)

Свака одлука донесена у складу са овим правилником којом се ограничава или забрањује стављање на тржиште и/или употребу вага или се повлаче са тржишта, мора бити образложена и садржати поуку о правном средству у складу са важећим прописима Републике Србије.

Члан 17.

До приступања Републике Србије Европској Унији или ступања на снагу споразума о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа између Европске Уније и Републике Србије као знак усаглашености користи се српски знак усаглашености облика и пропорција описаних у Прилогу 7 овог правилника.

Након приступања Републике Србије Европској Унији или ступања на снагу споразума о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа између Европске Уније и Републике Србије као знак усаглашености користи се „СЕ” знак усаглашености облика и пропорција описаних у Прилогу 6 овог правилника.

Након приступања Републике Србије Европској Унији или ступања на снагу споразума о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа између Европске Уније и Републике Србије, у овом правилнику и одговарајућим Прилозима уместо: „декларација о усаглашености”, користи се: „ЕЗ декларација о усаглашености”, уместо „испитивање типа”, користи се „ЕЗ испитивање типа”, уместо „надзор” користи се „ЕЗ надзор”, уместо „верификација” користи се „ЕЗ верификација”, уместо „појединачна верификација” користи се

„ЕЗ појединачна верификација”, уместо „уверење о одобрењу типа”, користи се „ЕЗ уверење о одобрењу типа”.

Након приступања Републике Србије Европској Унији или ступања на снагу споразума о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа између Европске Уније и републике Србије, оцењивање усаглашености могу да извршавају само нотификована тела која су пријављена Европској унији у складу са посебним прописом.

Члан 18.

Даном почетка примене овог правилника престаје да се примењује Правилник о метролошким условима за мерила масе –ваге са неаутоматским функционисањем класе тачности I, II, III, IIII („Службени гласник РС”, број 4/87)

Члан 19.

Ваге које поседују важеће уверење о одобрењу типа мерила могу се стављати на тржиште и/или употребу до престанка важења уверења о одобрењу типа мерила.

Ваге у употреби могу се и даље оверавати док испуњавају метролошке услове у погледу захтева за редовно и ванредно оверавање који су дати у Прилогу 8 овог правилника.

Члан 20.

Саставни део овог правилника су Прилози 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8.

Члан 21.

Надзор над радом тела за оцену усаглашености спроводи Дирекција.

Члан 22.

Ступање на снагу

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се почев од _____

ПРИЛОГ 1

БИТНИ ЗАХТЕВИ

Терминологија која се користи је терминологија Међународне организације за законску метрологију.

Уводна одредба

У случају када вага садржи или је прикључена на више од једног показног уређаја или уређаја за штампање који се користе за намене наведене у члану 3. став 2 овог правилника, ти уређаји који понављају резултате операције мерења и који не могу утицати на исправно функционисање ваге не подлежу битним захтевима ако резултате мерења тачно и неизбрисиво штампа или бележи део ваге који испуњава битне захтеве, те ако су резултати доступни обема странама којих се мерење тиче.

У случају вага које су намењене за директну јавну продају, показни уређаји и уређаји за штампање за продавца и за купца морају испуњавати битне захтеве.

МЕТРОЛОШКИ ЗАХТЕВИ

1. Јединице масе

Јединице масе које се користе морају бити законске јединице у складу са Уредбом о одређеним законским мерним јединицама и начину њихове употребе („Службени гласник РС”, број 43/11).

Уз поштовање тог услова, дозвољене су следеће јединице:

- јединице SI: килограм, микрограм, милиграм, грам, тона,
- империјална јединица: трој унца, ако се мере драгоцени метали,
- друге јединице које не спадају у јединице SI: метрички карат, ако се мери драго камење.

Када се ради о вагама које користе горе наведену империјалну јединицу масе, напред утврђени релевантни битни захтеви конвертују се у ту јединицу помоћу просте интерполације.

2. Класе тачности

2.1. Дефинисане су следеће класе тачности:

- I посебна
- II висока
- III средња
- III обична

Спецификације тих класа су дате у Табели 1.

Табела 1

Класе тачности

Класа тачности	Подељак овере, e	n -број подељака овере $n = \text{Max} / e$		Минимално мерење Min
		најмања вредност	највећа вредност	
I посебна	$0,001 \text{ g} \leq e$	50 000	—	$100 e$

II	висока	$0,001 \text{ g} \leq e \leq 0,05 \text{ g}$ $0,1 \text{ g} \leq e$	100 5 000	100 000 100 000	20 <i>e</i> 50 <i>e</i>
III	средња	$0,1 \text{ g} \leq e \leq 2 \text{ g}$ $5 \text{ g} \leq e$	100 500	10 000 10 000	20 <i>e</i> 20 <i>e</i>
III	обична	$5 \text{ g} \leq e$	100	1 000	10 <i>e</i>

Минимално мерење за ваге преко којих се наплаћује транспортна тарифа, за ваге класа тачности II и III, износи 5 е.

2.2. Подељци ваге

2.2.1. Најмањи подељак ваге (*d*) и подељак овере (*e*) морају бити у облику:

-1×10^k , 2×10^k , или 5×10^k јединица за масу,
где је *k* било који цео број или нула.

2.2.2. За све ваге осим оних са помоћним показним уређајима:

$d = e$.

2.2.3. За ваге са помоћним показним уређајима важе следећи услови:

$e = 1 \times 10^k \text{ g}$.

$d < e \leq 10 d$.

осим за ваге класе тачности I са $d < 10^{-4} \text{ g}$, за које је $e = 10^{-3} \text{ g}$.

3. Класификација

3.1. Ваге са једним мерним опсегом

Ваге опремљене помоћним показним уређајима припадају класи I или класи II. Код таквих вага, минимално мерење добија се из табеле 1 заменом вредности подељка овере (*e*) у колони 3 стварном вредношћу најмањег подељка (*d*).

Ако је $d < 10^{-4} \text{ g}$, максимално мерење класе I може бити мање од 50000 е.

3.2. Ваге са више мерних опсега

Вишеструки мерни опсези допуштени су под условом да су јасно означени на ваги. Сваки појединачни опсег мерења се класификује у складу са тачком 3.1. Ако опсези мерења спадају у различите класе тачности, вага мора задовољавати најстрожији од захтева који важе за класу тачности у којој се опсези мерења налазе.

3.3. Ваге с вишеструким подељцима овере

3.3.1. Ваге са једним мерним опсегом могу имати више парцијалних опсега мерења (ваге с вишеструким подељцима овере).

Ваге с вишеструким подељцима овере не смеју имати помоћни показни уређај.

3.3.2. Сваки парцијални опсег мерења код вага с вишеструким подељцима овере одређен је:

- својим подељком овере с тим да је $e_{(i+1)} > e_i$

- својим максималним мерењем Max_i с тим да је $\text{Max}_r = \text{Max}$

- својим минималним мерењем Min_i с тим да је $\text{Min}_i = \text{Max}_{(i-1)}$

и $\text{Min}_1 = \text{Min}$

где је:

$i = 1, 2, \dots, r$,

i = број парцијалног опсега мерења,

r = укупан број парцијалних опсега мерења.

Сва мерења масе су мерења нето оптерећења, без обзира на вредност било које употребљене таре.

3.3.3. Парцијални опсези мерења класификују се у складу са табелом 2. Сви парцијални опсези мерења морају припадати истој класи тачности и то класи тачности ваге.

Табела 2

Ваге с вишеструким подељцима овере

Класа тачности	I	II	III	III
Max_i / e_{i+1}	$\geq 50\,000$	$\geq 5\,000$	≥ 500	≥ 50

$i = 1, 2, \dots, r$

i = број парцијалног опсега мерења

r = укупан број парцијалних опсега мерења

¹ За $i = r$ примењује се одговарајућа колона табеле 1, с тим да се e замењује са e_r .

4. Тачност

4.1. Код примене поступака утврђених у члану 10, грешка показивања не сме бити већа од највеће дозвољене грешке наведене у Табели 3. У случају дигиталног показивања, грешка показивања мора се кориговати за грешку заокруживања.

Највеће дозвољене грешке важе за нето и тара вредности за сва могућа оптерећења, искључујући и унапред задату вредност таре.

Табела 3

Највеће дозвољене грешке

Највећа дозвољена грешка	Оптерећење, m , изражено у подељцима овере ваге, e			
	Класа I	Класа II	Класа III	Класа III
$\pm 0,5 e$	$0 \leq m \leq 50\,000$	$0 \leq m \leq 5\,000$	$0 \leq m \leq 500$	$0 \leq m \leq 50$
$\pm 1,0 e$	$50\,000 < m \leq 200\,000$	$5\,000 < m \leq 20\,000$	$500 < m \leq 2\,000$	$50 < m \leq 200$
$\pm 1,5 e$	$200\,000 < m$	$20\,000 < m \leq 100\,000$	$2\,000 < m \leq 10\,000$	$200 < m \leq 1\,000$

4.2. Највеће дозвољене грешке вага употреби два пута су веће од највећих дозвољених грешака утврђених у тачки 4.1.

5. Резултати мерења на ваги морају бити поновљиви и у случају да се користе други показни уређаји и друге методе уравнотежења морају бити идентични.

Резултати мерења морају бити довољно неосетљиви на промене положаја оптерећења на пријемнику оптерећења.

6. Вага мора реаговати на мале промене оптерећења.

7. Утицајне величине и време

7.1. Ваге класа II, III и III, које се могу користити у нагнутом положају, морају бити довољно неосетљиве на степен нагнутости до ког може доћи приликом нормалне употребе.

7.2. Ваге морају испуњавати метролошке захтеве у оквиру температурног опсега који је произвођач одредио. Вредност тог опсега мора износити најмање:

- 5 °C за ваге класе I,

- 15 °C за ваге класе II,

- 30 °C за ваге класе II или III.

Ако произвођач није одредио температурни опсег, примењује се температурни опсег од - 10 °C до + 40 °C.

7.3. Ваге које се напајају из електричне мреже морају испуњавати метролошке захтеве у условима код којих је напајање у оквирима нормалних промена.

Ваге са батеријским напајањем морају сигнализирати (показати) увек када напон опадне испод најмање захтеване вредности и морају у тим околностима наставити да исправно функционишу или аутоматски прекинути рад.

7.4. Електромеханичке ваге, осим оних из класе I и класе II, ако је е мање од 1 g, морају испуњавати метролошке захтеве у условима високе релативне влажности ваздуха на горњој граници свог температурног опсега.

7.5. Оптеређивање ваге у класи II, III или III на дужи временски период мора имати занемарљив утицај на показивање при оптерећењу и на показивање нуле непосредно након скидања оптерећења.

7.6. У осталим условима, ваге морају наставити да исправно функционишу или аутоматски прекинути рад.

ОБЛИК И КОНСТРУКЦИЈА

8. Општи захтеви

8.1. Облик и конструкција вага морају бити такви да ваге сачувају своје метролошке особине уколико се правилно користе и поставе, те ако се користе у окружењу за које су намењене. Вредност измерене масе мора бити приказана.

8.2. Изложеност електромеханичких вага сметњама не сме имати за последицу значајне грешке, или те грешке морају бити аутоматски откривене и приказане.

Након аутоматског откривања значајне грешке, електромеханичке ваге морају дати визуелни или звучни сигнал који траје све док корисник не предузме корективну меру или док грешка не нестане.

8.3. Захтеви из тачака 8.1. и 8.2. овог прилога морају бити трајно испуњени током временског периода који је уобичајен с обзиром на предвиђену намену таквих вага.

Дигитални електронски уређаји морају стално вршити одговарајућу контролу исправног функционисања мерног процеса, контролу показног уређаја, те чувања свих података и њиховог преноса.

Након аутоматског откривања значајне неисправности ваге услед дуготрајне употребе, електромеханичке ваге морају дати визуелни или звучни сигнал који траје све док корисник не предузме корективну меру или док грешка не нестане.

8.4. Када се на електромеханичку вагу прикључи периферни уређај преко одговарајућег интерфејса, то не сме негативно утицати на метролошке карактеристике ваге.

8.5. Ваге не смеју имати карактеристике које би могле олакшати злоупотребу, а могућности за ненамерно погрешно коришћење морају бити сведене на најмању меру. Саставни делови које корисник не сме расклопити или подесити морају бити осигурани против таквих радњи.

8.6. Ваге морају бити израђене тако да омогућавају вршење законских контрола утврђених овим правилником.

9. Показивање резултата мерења и других измерених вредности

Показивање резултата мерења и других измерених вредности морају бити тачни, недвосмислени и необмањујући, а читавање показног уређаја у нормалним условима употребе мора бити лако.

Називи и ознаке јединица из тачке 1. овог анекса морају бити у складу са одредбама Уредбе о одређеним законским мерним јединицама и начину њихове употребе („Службени гласник РС”, број 43/11) уз додатак ознаке „ст” за метрички карат.

Показивање резултата мерења не сме бити могуће изнад максималног мерења (Max), увећаног за 9 е.

Помоћни показни уређај је допуштен само десно од децималног знака. Уређај за проширено показивање може се користити само привремено, а штампање током његовог функционисања мора бити забрањено.

Остала показивања могу бити приказана под условом да се не могу забуном заменити за резултат мерења.

10. Штампање резултата мерења и других измерених вредности

Одштампани резултати морају бити тачни, одговарајуће означени и недвосмислени. Одштампани резултат мора бити јасан, читљив, неизбрисив и трајан.

11. Нивелисање

По потреби, ваге су опремљене уређајем за нивелисање и индикатором нивелације, довољно осетљивим да омогуће правилно постављање.

12. Подешавање нуле

Ваге могу бити опремљене уређајима за довођење у нулу. Резултат функционисања ових уређаја је тачно довођење у нулу и оно не сме довести до нетачних резултата мерења.

13. Уређаји за тару и уређаји за унапред задату тару

Ваге могу имати један или више уређаја за тару и уређај за унапред задату тару. Функционисање уређаја за тару даје тачно довођење у нулу и обезбеђује исправно нето мерење. Функционисање уређаја за унапред задату тару обезбеђује тачно одређивање израчунате нето вредности.

14. Ваге за директну јавну продају, максималног мерења не већег од 100 kg: додатни захтеви

Ваге за директну јавну продају морају приказивати све битне информације у вези са мерењем и морају јасно приказивати обрачун цене за производ који се купује у случају вага са показивачем цене.

Цена коју треба платити, ако је показана, мора бити тачна.

Ваге са обрачуном износа плаћања морају приказати битна показивања довољно дуго да их купац може правилно прочитати.

Ваге са обрачуном износа плаћања могу вршити и друге функције осим мерења појединачних артикала и израчунавања износа само ако су на траци или налепници за купца сва показивања у вези свих трансакција исписане јасно и недвосмислено и прикладно распоређене.

Ваге не смеју имати карактеристике које, директно или индиректно, могу проузроковати показивања чије тумачење није лако, односно једноставно.

Ваге морају штитити купце од нетачних трансакција приликом продаје изазваних њиховим неисправним радом.

Помоћни показни уређаји и проширени показни уређаји нису дозвољени.

Додатни уређаји су дозвољени само ако не могу довести до злоупотребе.

Ваге сличне онима које се обично користе за директну јавну продају а које не испуњавају захтеве из ове тачке морају близу показивача имати неизбрисив натпис „Не сме се користити за директну јавну продају”.

15. Ваге које исписују налепницу са ценом

Ваге које исписују налепницу са ценом морају да испуњавају захтеве за ваге са показивањем цене за директну јавну продају, у мери у којој је то примењиво за ту вагу. Штампање налепнице са ценом не сме бити могуће испод минималног мерења.

ПОСТУПЦИ ОЦЕЊИВАЊА УСАГЛАШЕНОСТИ

1. Испитивање типа

1.1. Испитивање типа је поступак којим именовано тело потврђује и сертифициује да вага, која представља реперезентативни узорак планиране производње, испуњава захтеве овог правилника.

1.2. Произвођач или његов овлашћени заступник подноси захтев за испитивање типа само код једног именованог тела.

Захтев садржи:

- 1) назив и адресу произвођача и, ако захтев подноси овлашћени заступник, и његово име и адресу;
- 2) писану изјаву да захтев није поднет ниједном другом именованом телу;
- 3) пројектну документацију описану у Прилогу 3.

Подносилац захтева мора ставити именованом телу на располагање вагу, репрезентативни узорак планиране производње, (у даљем тексту: „тип”).

1.3. Именовано тело мора да:

1.3.1. прегледа пројектну документацију и потврди да је тип произведен у складу са том документацијом;

1.3.2. се договори са подносиоцем захтева о месту где ће се прегледи и/или испитивања извршити;

1.3.3. изврши или наложи извршење одговарајућих прегледа и/или испитивања којима се проверава да ли решења која је произвођач усвојио испуњавају битне захтеве у случају када хармонизовани стандарди из члана 6. став 1. нису били примењени;

1.3.4. изврши или наложи извршење одговарајућих прегледа и/или испитивања којима се проверава да ли су на одговарајући начин примењени стандарди, које је произвођач одабрао, чиме се утврђује усаглашеност са битним захтевима.

1.4. у случају када тип задовољава захтеве овог правилника, именовано тело издаје подносиоцу захтева уверење о одобрењу типа мерила. уверење о одобрењу типа мерила мора садржати закључке прегледа, услове (ако их има) у којима они важе, податке неопходне за идентификацију одобрене ваге и, ако је потребно, опис њеног функционисања. Сви битни технички описи као што су цртежи и скице прилажу се уз уверење о одобрењу типа мерила. Уверење важи 10 година од дана његовог издавања и може се обнављати периодично на 10 година.

У случају значајних промена у пројектовању ваге, нпр. као резултат примене нових техника, рок важења уверења се може бити ограничен на две године и може се продужити за још три године.

1.5. Свако именовано тело периодично мора ставити на располагање Дирекцији списак:

- захтева примљених за испитивање типа,
- издатих уверења о одобрењу типа мерила,
- одбијених захтева за одобрење типа мерила,
- измена и допуна који се односе на већ издата документа.

Поред тога, свако именовано тело мора одмах обавестити Дирекцију о повлачењу уверења о одобрењу типа мерила.

Дирекција обавештава тела која је именовала о повученим уверењима о одобрењу типа мерила.

1.6. Осталим именованим телима може се послати копија уверења заједно са прилозима уз њих.

1.7. Подносилац захтева је дужан да именовано тело које је издало уверење о одобрењу типа мерила обавести о свакој промени на одобреном типу.

За промене на одобреном типу мора се добити допунско одобрење именованог тела које је издало уверење о одобрењу типа мерила у случају када те измене утичу на усаглашеност са битним захтевима овог правилника или са прописаним условима за употребу ваге. То допунско одобрење се даје у облику допуне основном уверењу о одобрењу типа мерила.

2. Декларација о усаглашености типа (гаранција квалитета производње)

2.1. Декларација о усаглашености типа (гаранција квалитета производње) је поступак којим произвођач, који испуњава обавезе из тачке 2.2, изјављује да су предметне ваге, где је то примењиво, усаглашене са типом описаним у уверењу о одобрењу типа и да испуњавају захтеве овог правилника.

Произвођач или његов овлашћени заступник са седиштем у Републици Србији мора поставити на сваку вагу српски знак усаглашености и натписе прописане у Прилогу 4 и саставити писану Декларацију о усаглашености.

Уз српски знак усаглашености мора постојати идентификациони број именованог тела које је одговорно за надзор из тачке 2.4.

2.2. Произвођач мора имати одговарајуће уведеном систем квалитета како је наведено у тачки 2.3. и мора бити предмет надзора у складу са тачком 2.4.

2.3. Систем квалитета

2.3.1. Произвођач подноси захтев за одобрење свог система квалитета именованом телу.

Захтев садржи:

-изјаву да ће вршити обавезе које произилазе из одобреног система квалитета,

-изјаву да ће одржавати одобрени система квалитета у циљу обезбеђивања његове сталне примерености и успешности.

Произвођач мора обезбедити именованом телу све битне информације, пре свега документацију система квалитета и пројектну документацију ваге.

2.3.2. Систем квалитета обезбеђује усаглашеност вага са типом описаним у уверењу о одобрењу типа мерила и са захтевима овог правилника.

Сви елементи, захтеви и мере које је произвођач усвојио морају бити документовани на систематичан и уређен начин у облику писаних правила, поступака и упутстава. Документација система квалитета обезбеђује правилно разумевање програма, планова, упутстава и записа квалитета.

Документација посебно садржи одговарајуће описе:

- општих циљева и организационе структуре система квалитета, одговорности и овлашћења руководства у погледу квалитета производа,

- производног процеса, начина контроле и обезбеђења квалитета те систематских мера које ће се примењивати,

- прегледа и испитивања који ће се вршити пре, током и после производње, те учесталости којом ће се вршити,

- начина за праћење постизања захтеваног квалитета производа и ефективног функционисања система квалитета.

2.3.3. Именовано тело испитује и оцењује систем квалитета са циљем да утврди да ли задовољава захтеве из тачке 2.3.2. Оно мора претпоставити усаглашеност са тим захтевима у погледу система квалитета који примењује одговарајући хармонизовани стандард.

Своју одлуку саопштава произвођачу и обавештава о томе друга именована тела. Обавештење произвођачу садржи закључке испитивања и, у случају одбијања, образложење за такву одлуку.

2.3.4. Произвођач или његов овлашћени заступник дужни су да именовано тело које је одобрило систем квалитета обавештава о свим усавршавањима система квалитета повезаним са унетим изменама проузрокованих, на пример, новим технологијама и новим концептима квалитета.

2.3.5. Свако именовано тело које повлачи одобрење система квалитета обавештава о томе друга именована тела.

2.4. Надзор

2.4.1. Сврха надзора је да се провери да ли произвођач у потпуности испуњава своје обавезе које произилазе из одобреног система квалитета.

2.4.2. Произвођач мора дозволити именованом телу, у сврху надзора, приступ производним, контролним, испитним и складишним просторима и пружити му све потребне информације, посебно:

- документацију система квалитета,
- пројектну документацију,
- записе квалитета, на пример, извештаје о контроли и податке о испитивањима и еталонирању, извештаје о квалификацијама укљученог особља, итд.

Именовано тело мора вршити периодичне провере како би се уверило да произвођач одржава и примењује систем квалитета; произвођачу доставља извештај о провери.

Поред тога, именовано тело може вршити непланиране посете произвођачу. Приликом таквих посета именовано тело може вршити потпуне или делимичне провере. Произвођачу доставља извештај о посети и, када је то потребно, извештај о провери.

2.4.3. Именовано тело мора осигурати да произвођач одржава и примењује одобрени систем квалитета.

3. Прва верификација

3.1. Прва верификација је поступак којим произвођач или његов овлашћени заступник обезбеђују и изјављују да су ваге које су прегледане у складу са тачком 3.3, када је то примењиво, усаглашене са типом описаним у уверењу о одобрењу типа мерила и да испуњавају захтеве ове директиве.

3.2. Произвођач је дужан да предузме све потребне мере како би процес производње обезбедио усаглашеност вага, где је применљиво, са типом описаним у уверењу о одобрењу типа мерила и са захтевима овог правилника који се на њих односе. Произвођач или његов овлашћени заступник са седиштем у Републици Србији мора поставити на сваку вагу знак усаглашености и саставити писану изјаву о усаглашености.

3.3. Именовано тело или Дирекција врши одговарајуће прегледе и испитивања ради провере усаглашености производа са захтевима овог правилника, прегледањем и испитивањем сваке ваге, у складу са тачком 3.5.

3.4. Пројектно-техничка документација за ваге које не подлежу одобрењу типа, како је наведено у Прилогу 3, мора бити доступна на захтев именованог тела или Дирекције.

3.5. Прва верификација прегледом и испитивањем сваке ваге

3.5.1. Све ваге се појединачно прегледају и врше се одговарајућа испитивања, како је утврђено у хармонизованим стандардима из члана 7. став 1, или њима еквивалентним испитивањима, ради потврде њихове усаглашености, где је то примењиво, са типом описаним у уверењу о одобрењу типа мерила и са захтевима овог правилника.

3.5.2. Именовано тело или Дирекција мора да постави или да наложи постављање свог идентификационог броја на сваку вагу за коју је усаглашеност са захтевима утврђена и израђује уверење о првој верификацији које се односи на извршена испитивања.

3.5.3. Произвођач или његов овлашћени заступник је дужан да на захтев обезбеди уверење о првој верификацији које је издало именовано тело или Дирекција.

4. Појединачна верификација

4.1 Појединачна верификација је поступак којим произвођач или његов овлашћени заступник са седиштем у Републици Србији обезбеђују и изјављују да су ваге, углавном пројектоване за специјалне намене, за које су издата уверења из тачке 4.2, усаглашене са захтевима овог правилника који се на њу односе. Произвођач или његов овлашћени заступник мора поставити на вагу знак усаглашености и саставити писану декларацију о усаглашености.

4.2. Именовано тело или Дирекција прегледа вагу и врши одговарајућа испитивања, како је утврђено у хармонизованом стандарду(-има) из члана 7. став 1, или њима еквивалентним испитивањима, ради потврде њене усаглашености са одговарајућим захтевима овог правилника. Именовано тело или Дирекција мора да постави или да наложи постављање свог идентификационог броја на вагу за коју је усаглашеност са захтевима утврђена и израђује уверење о појединачној верификацији које се односи на извршена испитивања.

4.3. Сврха техничке документације која се односи на пројектовање ваге, како је наведено у Прилогу 3, је да омогући оцењивање усаглашености са захтевима овог правилника, разумевање пројекта, израде и употребе ваге. Техничка документација мора бити доступна именованом телу или Дирекцији.

4.4. Произвођач или његов овлашћени заступник је дужан да на захтев обезбеди уверење о појединачној верификацији које је издало именовано тело или Дирекција.

5. Заједничке одредбе

5.1. Декларација о усаглашености типа (гаранција квалитета производње), прва верификација и појединачна верификација могу се обавити у погонима произвођача или на било ком другом месту, уколико превоз до места употребе не захтева расклапање ваге, уколико пуштање ваге у рад на месту употребе не захтева склапање ваге или неку другу техничку радњу око уградње која би могла угрозити карактеристике ваге, те ако је вредност силе гравитације на месту употребе узета у обзир или уколико вага није осетљива на промену вредности силе гравитације. У свим другим случајевима, ови поступци се морају обавити на месту употребе ваге.

5.2. Ако је вага осетљива на промену вредности силе гравитације, поступци из тачке 5.1. могу се обавити у две фазе, при чему друга фаза обухвата све прегледе и испитивања чији исход зависи од вредности силе гравитације, а прва фаза све друге прегледе и испитивања. Друга фаза обавља се на месту употребе ваге. Ако је Република Србија утврдила гравитационе зоне на свом подручју, израз „на месту употребе ваге” се може тумачити као „у гравитационој зони употребе ваге”.

5.2.1. Уколико се произвођач определио за обављање једног од поступака наведених у тачки 5.1. у две фазе и уколико ће те две фазе обавити различите стране, вага која је прошла кроз прву фазу поступка мора имати идентификациони број именованог тела или Дирекције, ко је обавио прву фазу.

5.2.2. Страна која је обавила прву фазу поступка мора за сваку вагу издати уверење који садржи податке неопходне за идентификацију ваге и прецизира извршене прегледе и испитивања. Страна која обавља другу фазу поступка мора извршити прегледе и испитивања који још нису извршени.

Произвођач или његов овлашћени заступник је дужан да на захтев обезбеди уверење о појединачној верификацији које је издало именовано тело или Дирекција.

5.2.3. Произвођач који се определио за декларацију о усаглашености типа (гаранција квалитета производње) у првој фази може користити тај исти поступак и у другој фази или се може одлучити да у другој фази настави са првом верификацијом.

5.2.4. Знак усаглашености мора бити постављен на вагу по завршетку друге фазе, заједно са идентификационим бројем именованог тела или Дирекције, ко је учествовао у другој фази.

ПРОЈЕКТНО-ТЕХНИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Техничка документација мора на јасан начин приказивати пројектовање, производњу и начин рада производа и омогућити оцењивање његове усаглашености са захтевима овог правилника.

Документација мора садржати, у мери у којој је то важно за оцењивање, следеће:

- општи опис типа,
- идејне пројекте и радионичке цртеже, планове компоненти, подсклопова, електричне шеме, итд.,
- описе и објашњења неопходна за разумевање горе наведеног, укључујући и начин рада ваге,
- списак хармонизованих стандарда из члана 7. став 1. који се примењују у потпуности или делимично, и описе решења усвојених у циљу испуњавања битних захтева у случају када хармонизовани стандарди из члана 7. став 1. нису били примењени,
- резултате пројектних прорачуна и испитивања, итд.,
- извештаје о испитивањима,
- уверења о одобрењу типа мерила и резултате одговарајућих испитивања на вагама које садрже делове идентичне онима у пројекту.

ПРИЛОГ 4

ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ И НАТПИСИ

1. Ваге које подлежу поступку оцењивања усаглашености

1.1. Ове ваге морају на себи имати:

(а) знак усаглашености који је описан у Прилогу 6,

1) идентификациони број(-еве) именованог тела (или више њих) или Дирекције које је спровело надзор или прву верификацију.

2) знак усаглашености и натписи морају се поставити на вагу и морају бити јасно груписани.

(б) зелену налепницу квадратног облика величине најмање 12,5 mm x 12,5 mm са великим словом „М” црне боје;

(в) следеће натписе:

1) број уверења о одобрењу типа мерила, ако је примењиво,

2) ознаку или назив произвођача,

3) класу тачности, уоквирену овалном линијом или двама хоризонталним линијама спојеним с два полукруга,

4) максимално мерење, у облику Max ...,

5) минимално мерење, у облику Min ...,

6) вредност подељка овере, у облику $e = \dots$,

7) последња две цифре године у којој је знак усаглашености постављен,

8) и додатно, када је примењиво:

- серијски број,

- за ваге које се састоје од засебних али повезаних јединица: идентификациону ознаку на свакој јединици,

- вредност најмањег подељка ваге ако је различита од e , у облику $d = \dots$,

- највећи ефекат додате таре, у облику $T = + \dots$,

- највећи ефекат таре која се одузима од мерног опсега ако је различита од Max, у облику

$T = -$,

- подељак таре ако је раличит од d , у облику $d_T = \dots$,

- највеће безбедно оптерећење ако је различито од Max, у облику Lim ...,

- посебне температурне границе, у облику $\dots ^\circ\text{C}/\dots ^\circ\text{C}$,

- однос између пријемника масе и оптерећења.

1.2. Ваге морају имати одговарајуће место за постављање знака усаглашености и/или натписа. Знак усаглашености и натписи морају бити такви да их је немогуће уклонити а да се при том не оштете, као и да су јасно видљиви када је вага у свом правилном радном положају.

1.3. Када се користи натписна плочица, мора бити могуће њено жигосање, осим ако се она не може скинути а да се при том не уништи. Ако се натписна плочица може жигосати, на њу мора бити могуће ставити контролна ознака.

1.4. Натписи Max, Min, e , и d , морају се поставити и поред показивача резултата, ако се тамо већ не налазе.

1.5. Сваки уређај за мерење масе који је прикључен или може бити прикључен на један или више пријемника масе мора имати одговарајуће натписе који се односе на те пријемнике масе.

2. Остале ваге

Остале ваге морају на себи имати:

- ознаку или назив произвођача,
- максимално мерење, у облику Max

Ове ваге не могу имати на себи налепнице прописане у тачки 1.1(б).

3. Знак за ограничену употребу из члана 14.

Тај знак се састоји од великог слова „М” одштампаног у црној боји на црвеној позадини у облику квадрата величине најмање 25 mm x 25 mm са две дијагоналне линије које се пресецају чинећи крст.

ПРИЛОГ 5

Основни критеријуми који се примењују при именовању тела за обављање задатака у вези са поступцима из члана 10.

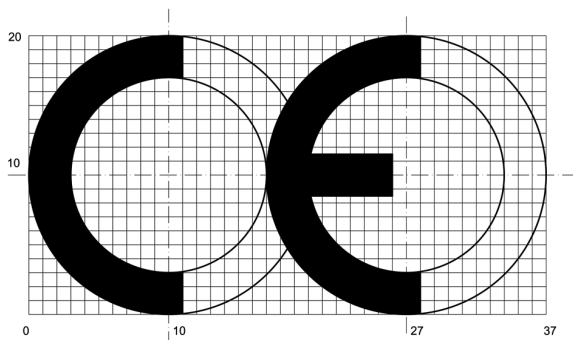
1. Тела морају располагати неопходним особљем, средствима и опремом.
 2. Особље тела мора поседовати техничку оспособљеност и професионални интегритет.
 3. При обављању испитивања, изради извештаја, издавања уверења и при вршењу надзора које овај правилник захтева, тела морају радити независно од свих кругова, група или лица са директним или индиректним интересом у погледу вага са неаутоматским функционисањем.
 4. Особље тела мора поштовати начела професионалне тајности.
 5. Именовано тело мора да закључи уговор о осигурању од одговорности за штету причињену трећим лицима ако његову одговорност за ту штету не покрива држава.
- Испуњеност услова из тачака 1. и 2. периодично проверава Дирекција.

ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

1. Знак усаглашености се састоји од почетних слова „СЕ” у следећем облику:

-ако је „СЕ” знак усаглашености умањен или увећан, морају се поштовати пропорције приказане на горњем градуисаном цртежу.

-различите компоненте „СЕ” знака усаглашености морају имати исту висину, која не сме бити мања од 5 mm.

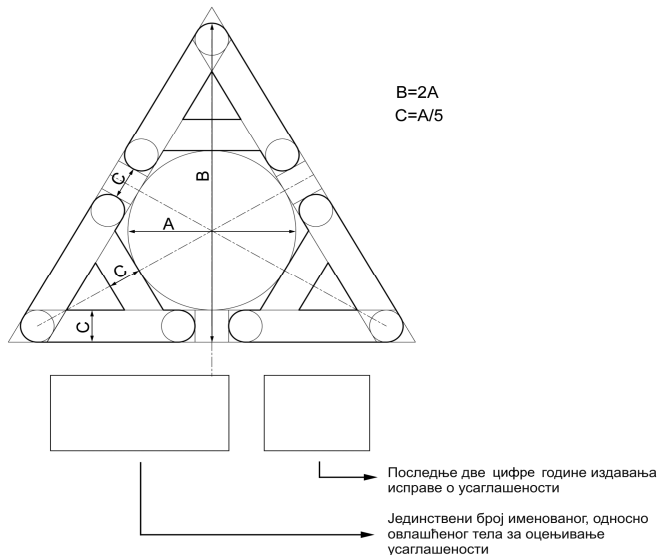
2. „СЕ” знак усаглашености се састоји од почетних слова „СЕ” у следећем облику:

-ако је „СЕ” знак усаглашености умањен или увећан, морају се поштовати пропорције приказане на горњем градуисаном цртежу.

-различите компоненте „СЕ” знака усаглашености морају имати исту висину, која не сме бити мања од 5 mm.

СРПСКИ ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

1. Српски знак усаглашености се састоји од три велика слова А повезана у облику једнакостраничног троугла (3А), изгледа и садржине као на слици:

2. Величина знака одређује се према висини В знака која може имати само заокружене вредности стандардних бројева према реду величина R10 изражених у милиметрима (mm) према српском стандарду SRPS A.A0.001-Стандардни бројеви, бројчане вредности и дефиниције.

Висина В знака износи, по правилу, најмање 5 mm.

Уз српски знак се ставља јединствени број именованог тела за оцењивање усаглашености из регистра именованих, односно овлашћених тела за оцењивање усаглашености, као и последње две цифре године издавања исправе о усаглашености, ако је то тело спроводило, односно учествовало у оцењивању усаглашености.

ПРИЛОГ 8

РЕДОВНО И ВАНРЕДНО ОВЕРАВАЊЕ

Преглед при редовном и ванредном оверавању вага се врши према хармонизованом стандарду SRPS EN45501.